

KĀRLIS MILLERS

EKSPERTS/ORNITOLOGS

Eksperta sertifikāts Nr. 052

Sertifikāts pagarināts 07.03.2014., derīgs līdz 06.03.2019.

Rīga, 26.07.2017. KM/042

Eksperta/ornitologa Kārļa Millera atzinums par Rīgas apvedceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km pārbūves radīto iespējamo ietekmi uz apkārtnes ornitofaunu

1. Darbības ierosinātājs

„SIA „Vides eksperti”

Reģ. Nr.: 40003820612

Ganību dambis 24D

Rīga

LV-1005

2. Plānotās darbības vieta

Garkalnes, Ropažu, Salaspils un Stopiņu novadi (1. pielikums). Plānotās darbības „līnija” šķērso vairāk kā 100 dažādu zemes vienību, līdz ar to, kadastru uzskaitījums šajā atzinumā ir nelietderīgs. Visas zemes kadastra vienības ir uzskaitītas ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk tekstā IVN) ziņojumā.

3. Plānotā darbība

Atzinums paredzēts IVN sagatavošanai par Rīgas apvedceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km (turpmāk tekstā Trase) pārbūvi. Paredzētā darbība, ietver vienbrauktuves divjoslu autoceļa A4 pārveidi par divbrauktuvi četrijos autoceļu posmā no A2 līdz A6 apmēram 19 km garumā (no km 0,3 krustojumā ar A2 līdz km 19,0 virzienā uz A6). Detalizētāka tehniskā informācija pieejama IVN.

4. Plānotās darbības vietas raksturojums

Autoceļš A4 ir starptautiskā maršruta E67 un „Via Baltica” sastāvdaļa, kas izpētes posmā šķērso vairākus reģionālos autoceļus un trīs upes – Lielo Juglu, Mazo Juglu un Ķīvuļurgu.

Trases posmā no A2 līdz P2 dominē sausi priežu (*Pinus sylvestris*) mētrāji (1. attēls). Lielās Juglas ielejas šķērsošanas vietā upes labajā krastā ir ierīkoti polderi (2. attēls). To veidošanas un izmantošanas gaitā ir iznīcināts dabiskais palienes mitruma režīms un augājs, kā rezultātā labā krasta palienei nav prioritāras nozīmes bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā. Meži ir salīdzinoši jauni un dažādā pakāpē mežsaimnieciskās darbības ietekmēti.

Posmā no P2 līdz P5 Trase šķērso jau mežsaimnieciskās darbības ietekmētus, nosusinātus jauktu koku mežus (3. attēls). Dominējošās sugas parastā priede un bērzs (*Betula pendula*).

Posmā P5 - A6 Trase šķērso lielus lauku un lauksaimniecības zemju blokus, kuri ir nebūtiski bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā (4. attēls). Starp lauksaimniecības zemēm atrodas vairāki susinātu mežu masīvi.

1. attēls. Autoceļa A4 apkārtnē posmā no A2 līdz P2 2017.07.25. ©K.Millers

2. attēls. Lielā Jugla 2017.07.25. ©K.Millers

3. attēls. Autoceļa A4 apkārtnē netālu no Muceniekiem, Ropažu n. 2017.07.25. ©K.Millers

4. attēls. Lauksaimniecības zemes pie autoceļa A4 Salaspils novadā 2017.07.25. ©K.Millers

Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija (ĪADT)/Natura 2000 teritorija, dabas liegums "Lielā Baltezera salas", atrodas 2 km uz ziemeļiem no autoceļa A4 pieslēguma autoceļam A2. Kā arī lielā ķīra (*Chroicocephalus ridibundus*) mikroliegums Mašēnu ezerā apmēram 400m uz rietumiem no A4/Trases Upesciema apkārtnē.

Atzinuma sastādīšanas brīdī Trasei saistībā ar ornitofaunu nekāda aizsardzības statusa nav.

5. Plānotās darbības vietas apsekošana

Trases apsekošana veikta 2017. gada 24. un 25. jūlijā. Pirmajā dienā veikta priekšizpēte no 6:15 – 9:30 praktiski ideālos meteoroloģiskajos apstākļos, braucot ar auto un apstājoties dažādās vietās pēc brīvas izvēles. 25. jūlijā apsekošana veikta ejot kājām no 5:15 – 12:30 praktiski ideālos meteoroloģiskajos apstākļos. Izpētes sākumā skaidrs, saulains, praktiski bezvējšs, +15°C. Ap plkst. septiņiem parādās augstie mākoņi, aizsedzot sauli. Šādi laika apstākļi ilgst līdz pat izpētes beigām, gaisa temperatūrai saniedzot +24°C.

Apsekošana veikta pēc brīvi izvēlēta maršruta Trases labajā pusē, paralēli autoceļam A4 virzienā no A2 uz A6. Atkarībā no situācijas dabā, maršruts veda caur piegulošo meža masīvu vai arī pa autoceļa A4 pašu malu (2. – 12. pielikums).

Ņemot vērā 2017. gada netipiski auksto un vēlo pavasari apsekojumu laiks (putnu ligzdošanas sezonas fenoloģijas ziņā) uzskatāms par piemērotu vairumam putnu sugu (izņemot rezidentās, piem., dzeņveidīgos (*Piciformes*)), lai spriestu par to sastopamību Trases tuvumā. Kvalitatīvas kvantitatīvās ligzdojošo putnu uzskaites veikt gar apvedceļu ir praktiski neiespējami dēļ konstantā fona trokšņa, tādēļ konstatētās putnu sugas atzīmētas tikai kvalitatīvi, un iespēju robežās katrs novērojums reģistrēts tikai īpaši aizsargājamām putnu sugām (turpmāk tekstā ĪAS).

Izmantotā tehnika::

- binoklis Nikon Monarch 10x50;
- fotoaparāts Canon EOS 5D Mark III;
- fotoobjektīvs Canon 100-400mm/f:5,6 II.

6. Plānotās darbības radītās ietekmes novērtējums

Trases apsekošanas laikā novērotas vismaz divas ĪAS:

- Garkalnes novada Dumbrājos, Lielsusuru mājas dārzā (X: 519018; Y: 6317133) novērots brūnās čakstes (*Lanius collurio*) tēviņš (5. attēls). Novērojuma apstākļi, biotops un putna uzvedība liecina par ligzdošanu. Te gan jāatzīmē tas, ka šī suga Latvijā ir parasta un izplatīta ligzdotāja. Lai arī globāli šīs sugas populācijai ir tendence samzināties, tomēr pēc jaunākajām BirdLife International aplēsēm izmaiņas ir salīdzinoši nebūtiskas un suga klasificēta kā „bažas neraisoša” (least concern). Eiropā ligzdojošā populācija vērtēta kā stabila un ir ap 7 440 000 – 14 300 000 ligzdojošo pāru. Tādejādi nav pamata bažām, ka konkrētās ligzdošanas vietas zudums varētu radīt būtisku ietekmi uz šīs sugas populāciju kā Latvijas, tā Eiropas mērogā.

- Salaspils novada Avotu apkārtnē (X: 524617; Y: 6307562) novērots pārlidojošs ķīķis (*Pernis apivorus*). Tiesa, uzvedība neliecināja par ligzdošanu Trases tuvumā – pārlidoja samērā lielā augstumā austrumu, ziemeļaustrumu virzienā (6. attēls).

Pārējās, izpētes laikā novērotās putnu sugas ($n = >40$) ir parastas, bieži sastopamas un raksturīgas konkrētajai ainavai un bitopiem (13. pielikums).

5. attēls. Brūnās čakstes tēviņš (*Lanius collurio*) Lielsusuros 2017.07.25. ©K.Millers

6. attēls. Ķīķis (*Pernis apivorus*) Avotu apkārtnē, Salaspils n., 2017.07.25. ©K.Millers

Nopietni pētījumi par Trases apkārtnē sastopamo ornitofaunu līdz šim nav veikti un pārsvarā pieejama tikai gadījuma rakstura informācija un dati, kas ir visai trūcīgi. Kā vienīgo zināmo var minēt 2006. gada 10. jūnijā veikto apsekošanu iepriekšējā IVN vajadzībām.

Atsevišķās vietās ceļa rekonstrukcija (brauktuves paplašināšana vai pievadceļu izbūve) skar palieņu un mitru pļavu platības, kurām salīdzinājumā ar pārējo teritoriju lielāka vērtība gan kā putnu dzīvotnēm, gan arī kā vietām ar lielāku bioloģisko daudzveidību.

Analizējot dabas datu pārvaldības sistēmā „Ozols” pieejamo sugu dzīvotņu informāciju par Trasi un tās tuvējo apkārtni, dati par ĪAS vai ES Putnu Direktīvas I pielikuma sugām nav atrodam.

7. Nepieciešamie monitoringa un/vai kompensējošie pasākumi

Īpaši aizsargājamās teritorijas paredzētās darbības vietā un tās ietekmes zonā neatrodas.

- Iespējams kaitējums palieņu un mitru pļavu platībās. Plānotais pievadceļš pie krustojuma ar autoceļu P5 negatīvi ietekmēs mitrāju un dabisko pļavu. Vēlams plānoto pievadceļu novirzīt ar lielāku līkumu apkārt esošajam mitrājam (14. pielikums).
- Trases attīrīšanu no veģetācijas (koku un krūmu ciršanu) veikt ārpus putnu ligzdošanas sezonas, t.i. no 31. jūlija līdz 31. martam.
- Iespēju robežās būvdarbus organizēt ārpus putnu ligzdošanas sezonas.

8. Ietekmju novērtējuma kopsavilkums

Apvedceļa rekonstrukcijas teritorijas izpētes laikā nav konstatētas būtiskas aizsargājamo putnu koncentrācijas.

Īpaši aizsargājamās teritorijas paredzētās darbības vietā un tās ietekmes zonā neatrodas. Nav arī paredzams, ka apvedceļa paplašināšana radīs būtisku negatīvu ietekmi konstatēto aizsargājamo sugu populācijām. Iespējamais ligzdošanas vietas zudums dažiem pāriem brūno čakstu ir nebūtisks attiecībā pret sugas kopējo populāciju Latvijā un Eiropā (līdz pat 47 700 000 īpatņiem).

Iespējamā kaitējuma apmēru konkrētā gadījumā stipri samazina fakts, ka netiek būvēts jauns ceļš, bet gan paplašināta jau esošā infrastruktūra.

Kopumā plānotā Rīgas apvedceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km pārbūve neradīs būtisku kaitējumu Trases apkārtnē esošai ornitofaunai.

9. Izmantotā literatūra un informācijas avoti

- BirdLife International. 2004. Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International Conservation Series No. 12
- Dabas datu pārvaldības sistēma „Ozols” (skatīts 2017.07.26.)
- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību
- Interneta vietne <http://ornitofaunistika.com/lvp/lancol.htm>
- Ietekmes uz vidi novērtējums autoceļa A4 Rīgas apvedceļa (Baltezers – Saulkalne) posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,0 km) līdz 19,0 km rekonstrukcijai, Noslēguma ziņojums, 2006
- K.Millera lauka piezīmes
- Latvijas NATURA 2000 vietu monitoringa metodika. Rīga 2007
- MK 2000. gada 14. novembra noteikumi Nr. 396. [skatīts 2017. g. 26. jūlijā]. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=12821>
- MK 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr. 940. [skatīts 2017. g. 26. jūlijā]. Pieejams: <http://likumi.lv/doc.php?id=253746>
- The Clements Checklist of Birds of the World, 6th Edition 2007" (versija 6.5)

Atzinums sastādīts divos (2) eksemplāros uz divdesmit trīs (23) lapām.
Atzinuma derīguma termiņš: Atzinums derīgs līdz 2018. gada 01. septembrim.

Kārlis Millers

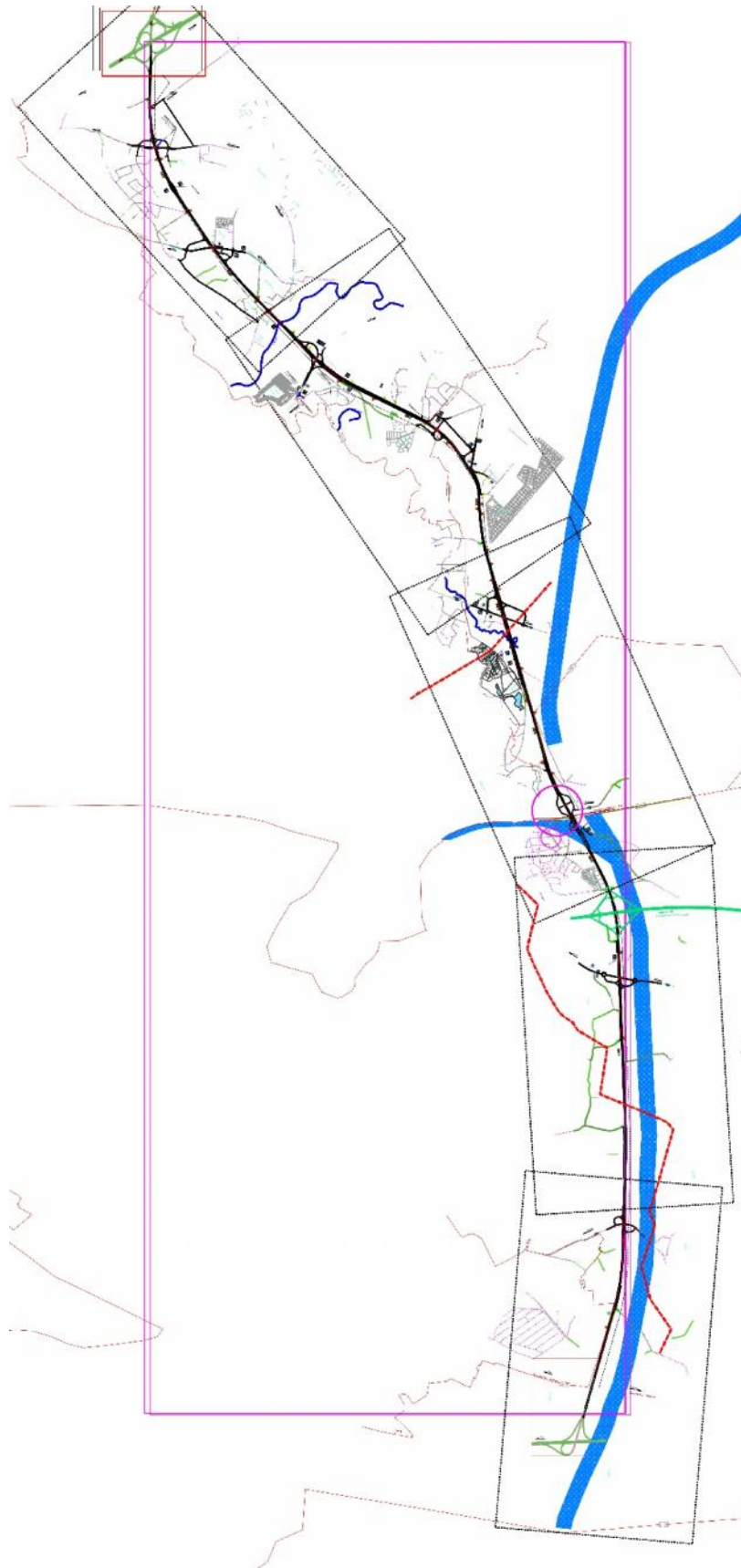

Mg. biol. Kārlis Millers
Rūpniecības 13-11, Rīga, LV-1010
Ornitologs/experts
Eksperta sertifikāta nr. 052
Izsniegts 07.03.2014. / Sugu specializācija - putni

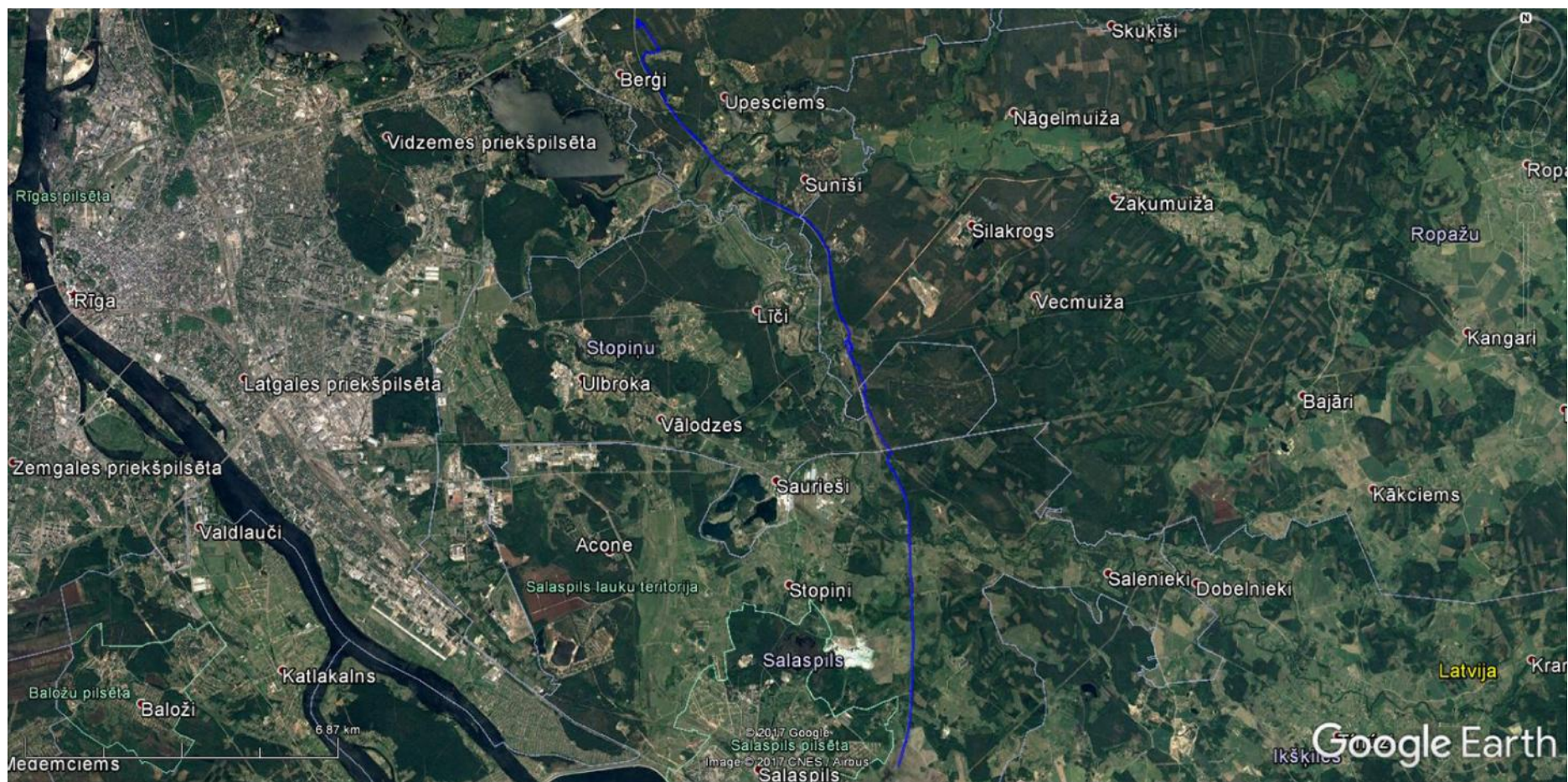
PIELIKUMI

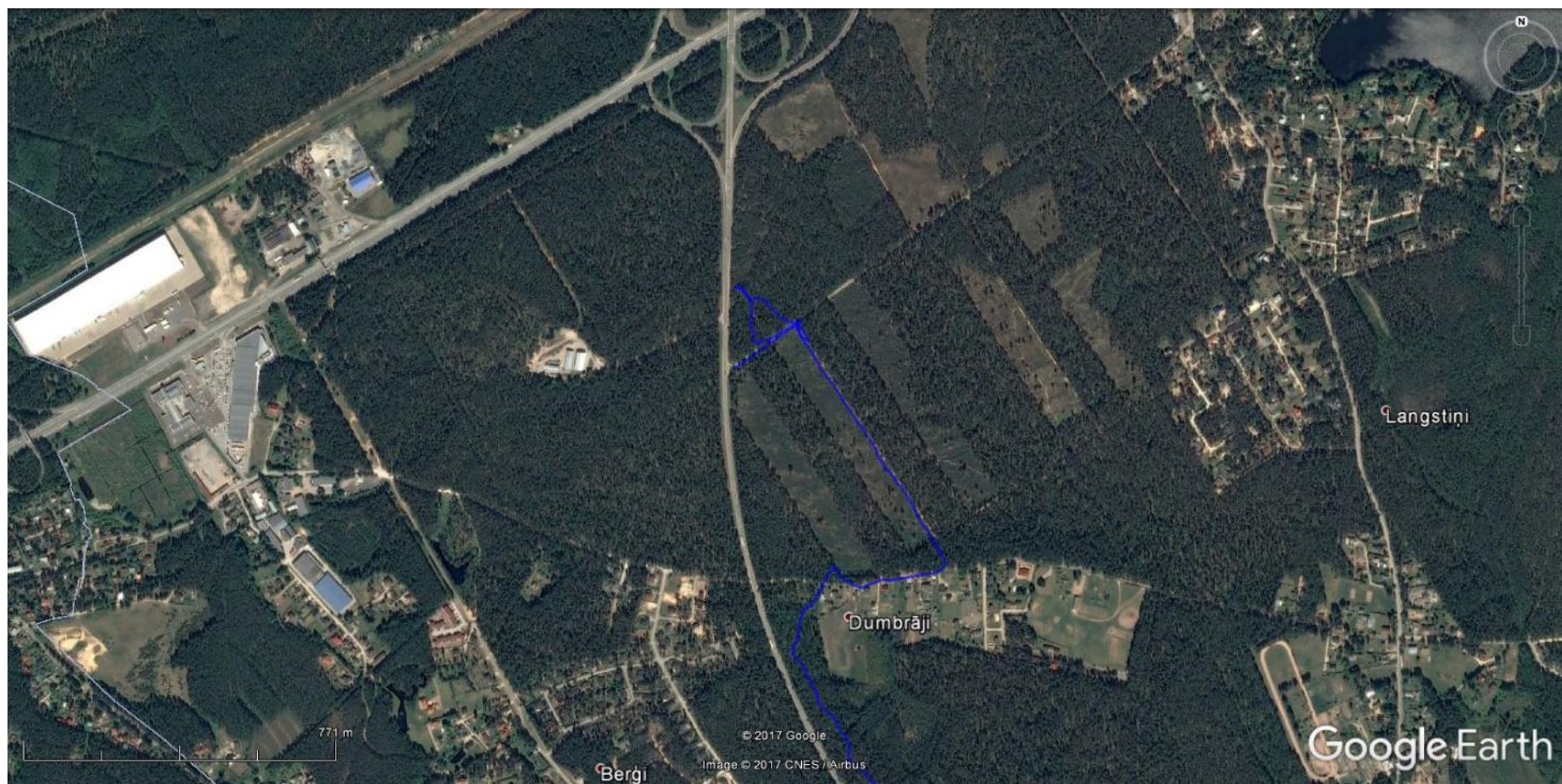
1. pielikums. Rīgas apvedceļa A4 Baltezers – Saulkalne posms no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km.

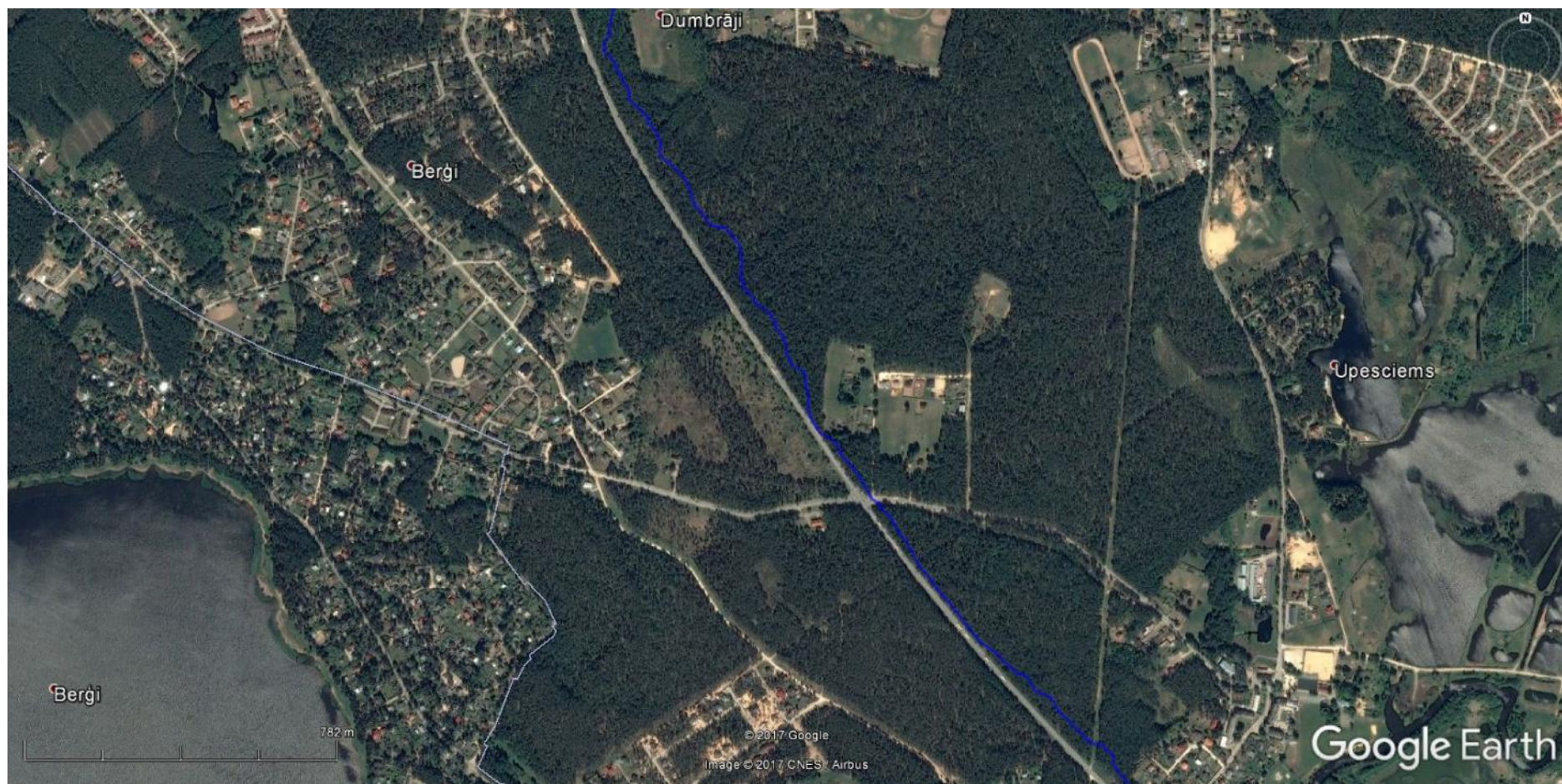
2. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km kopējais apsekošanas maršruts.

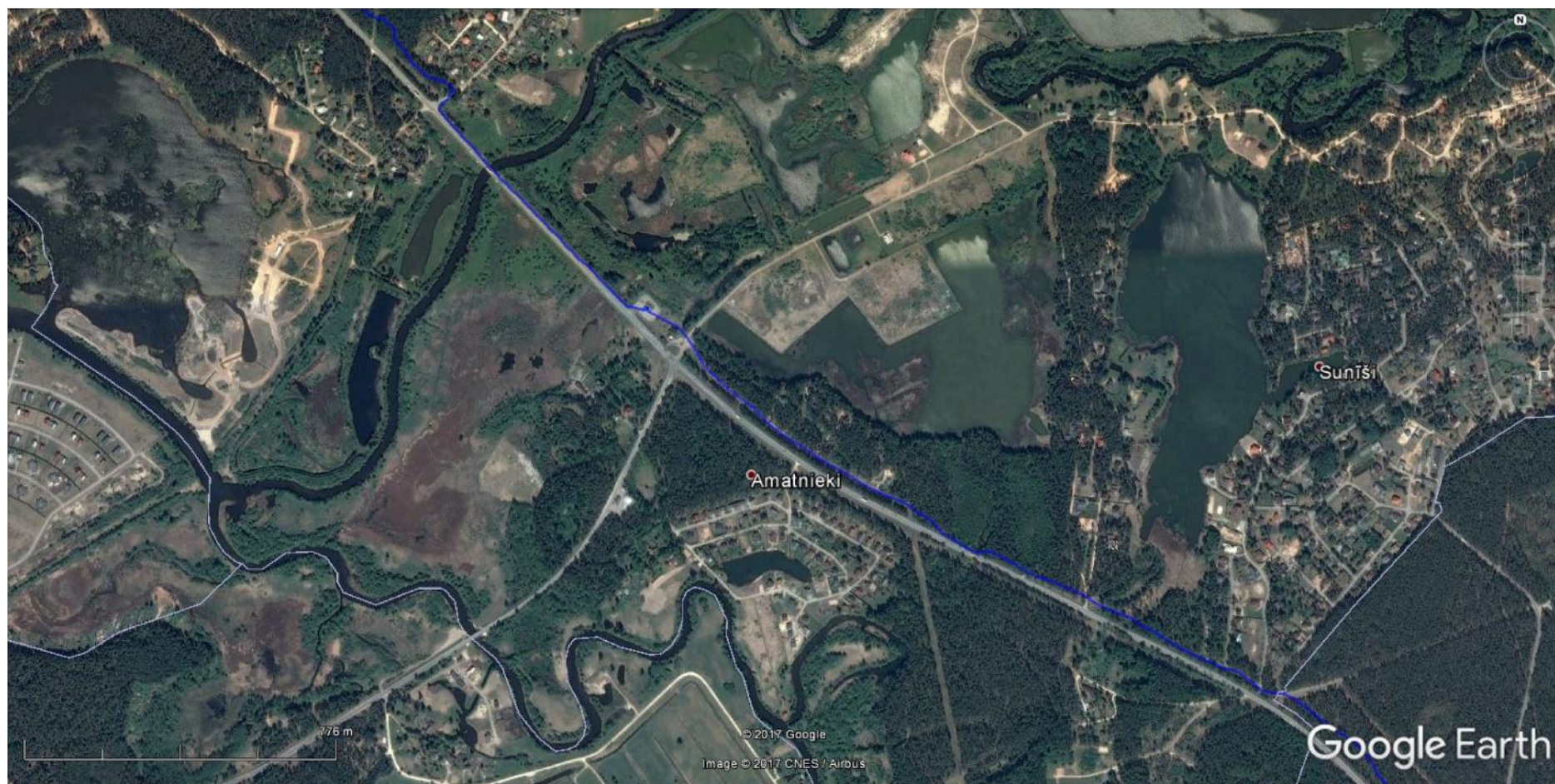
3. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

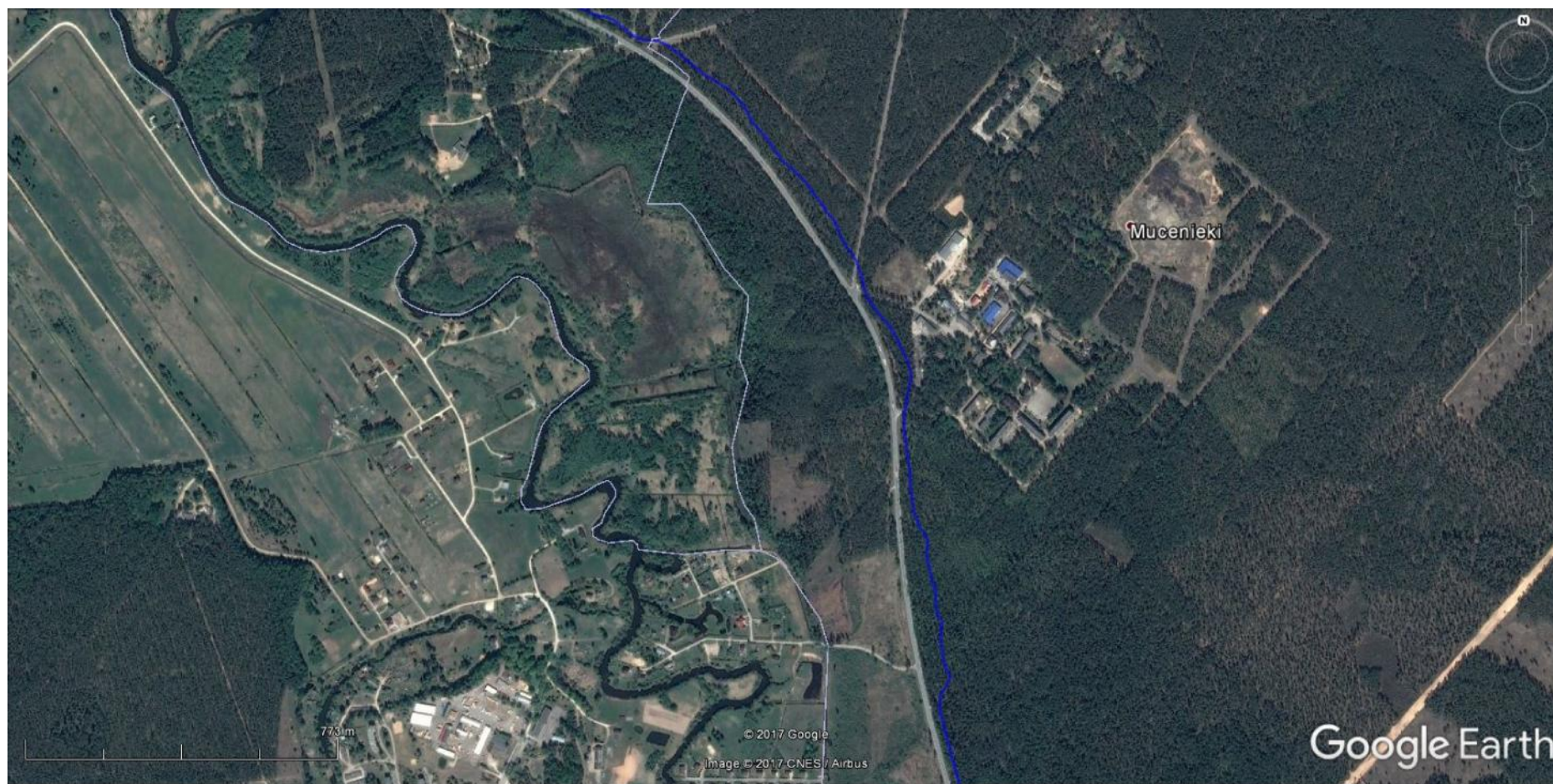
4. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

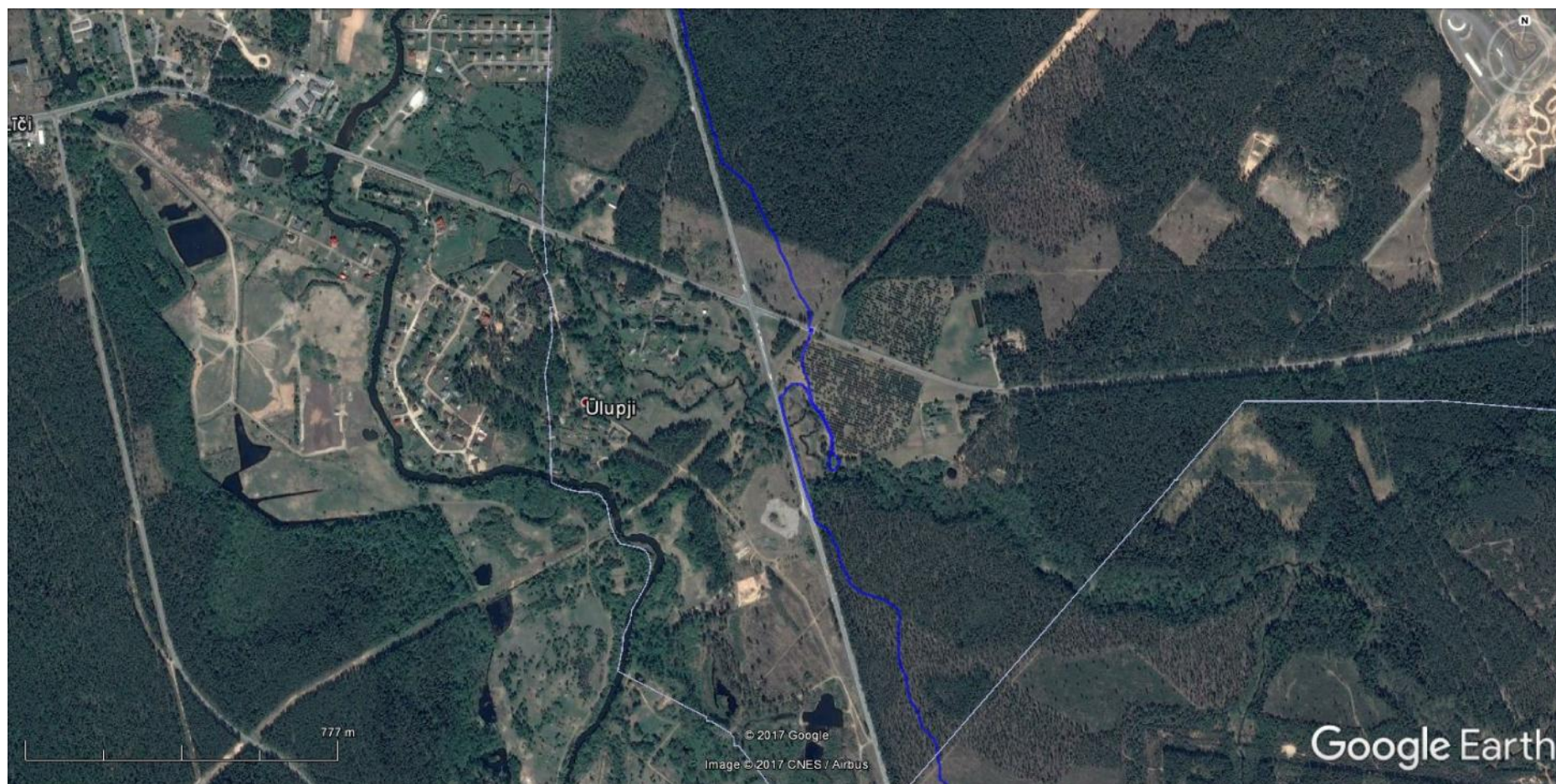
5. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

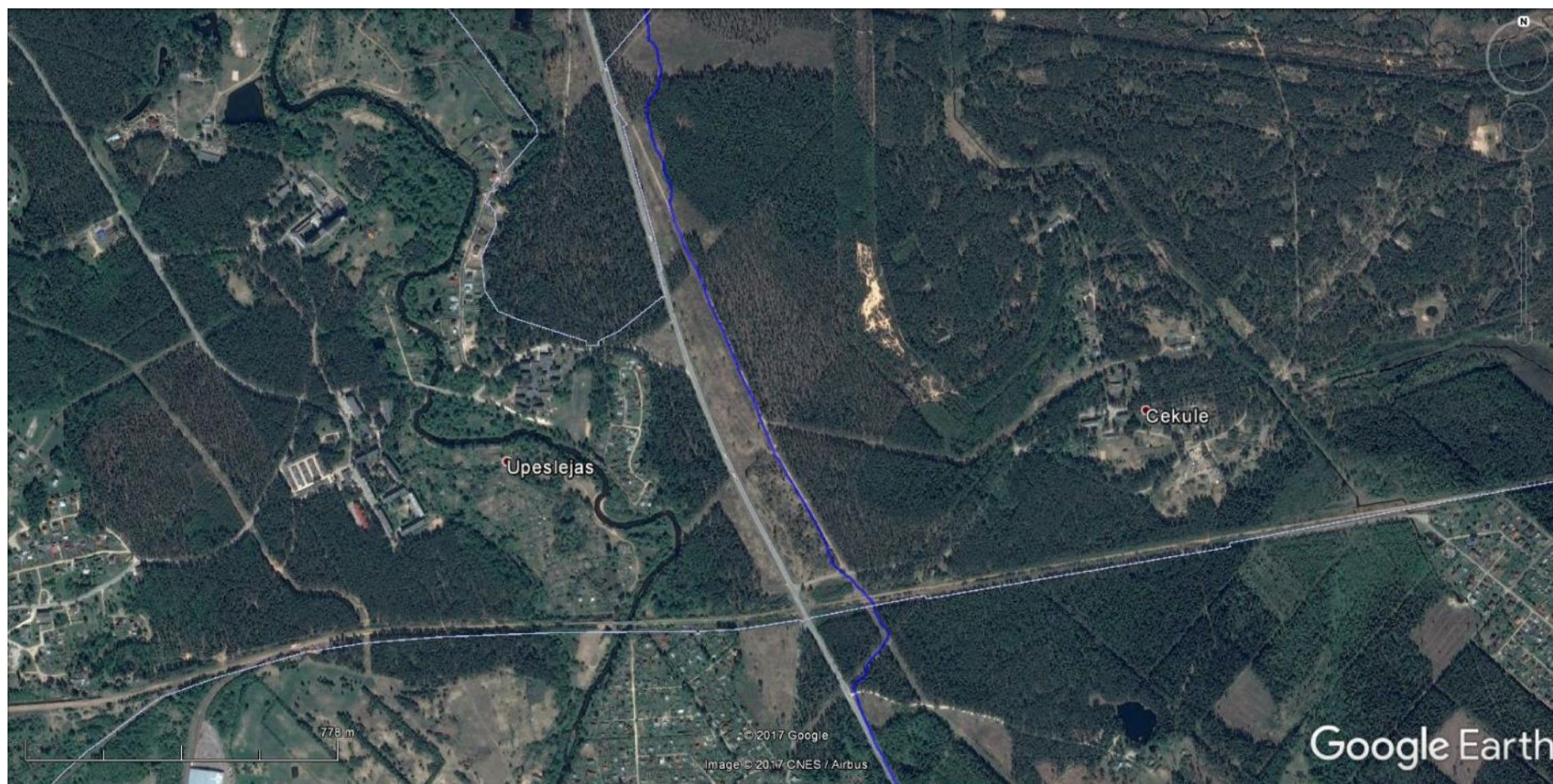
6. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

7. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

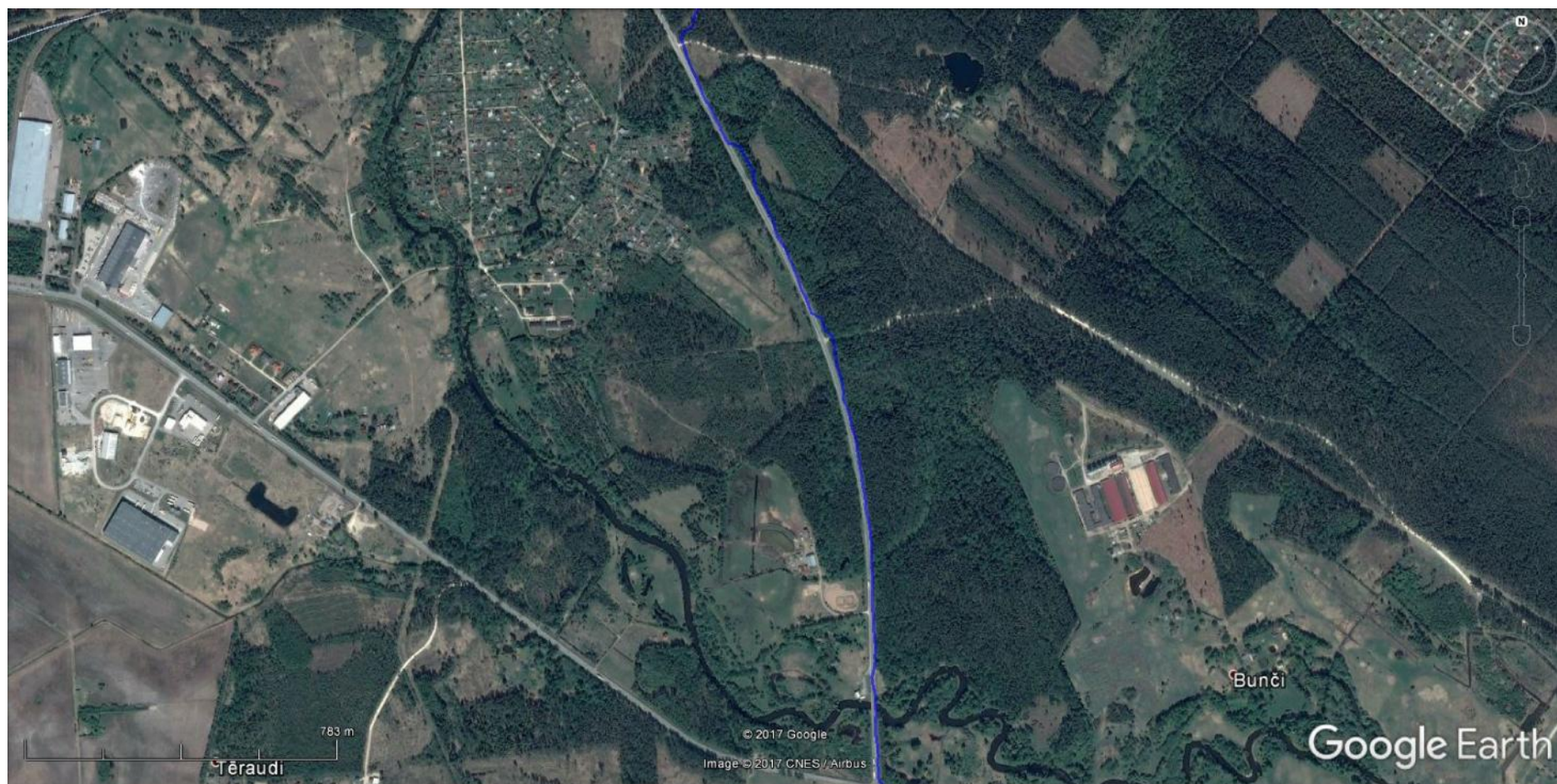

8. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

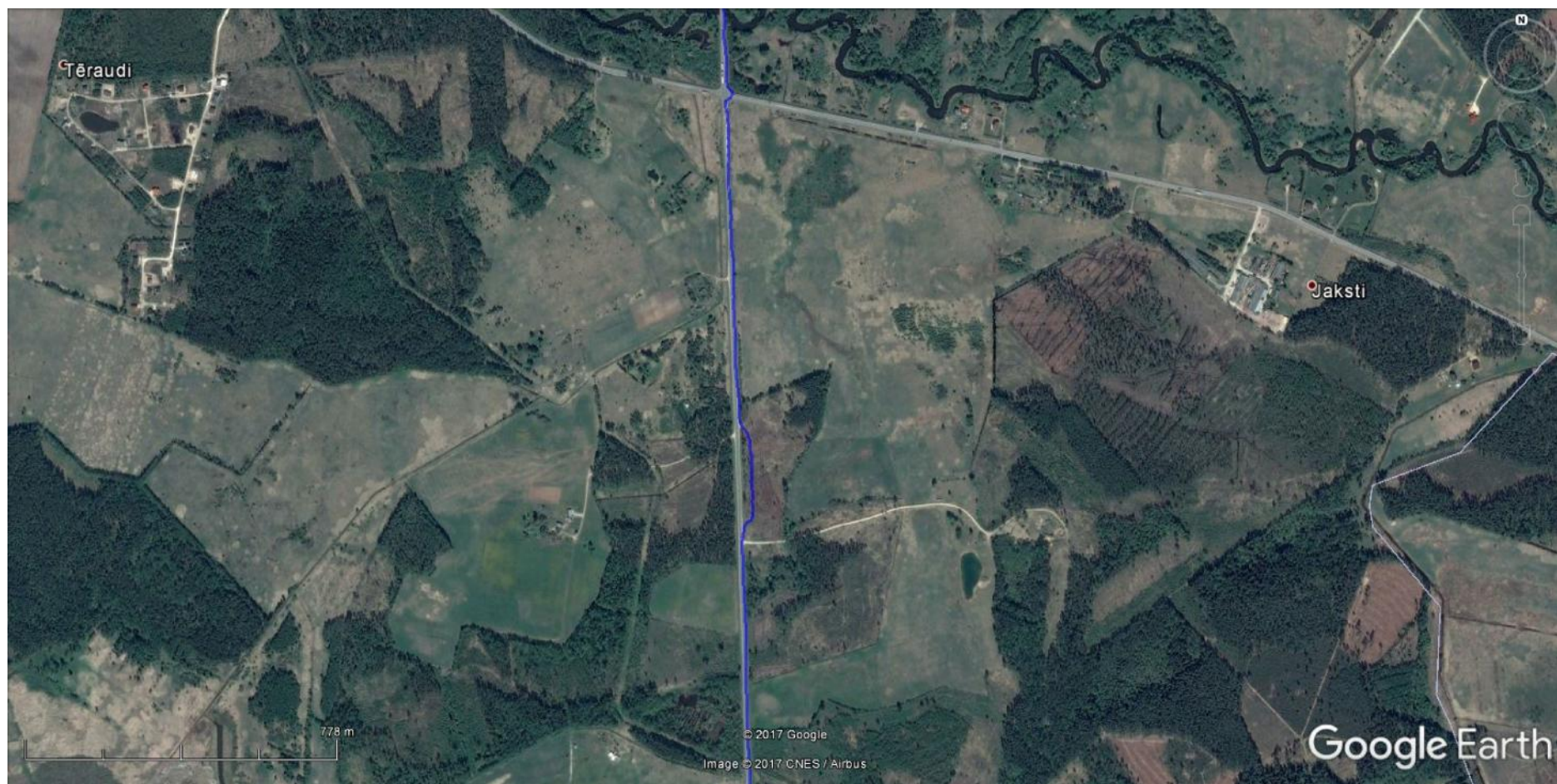

9. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

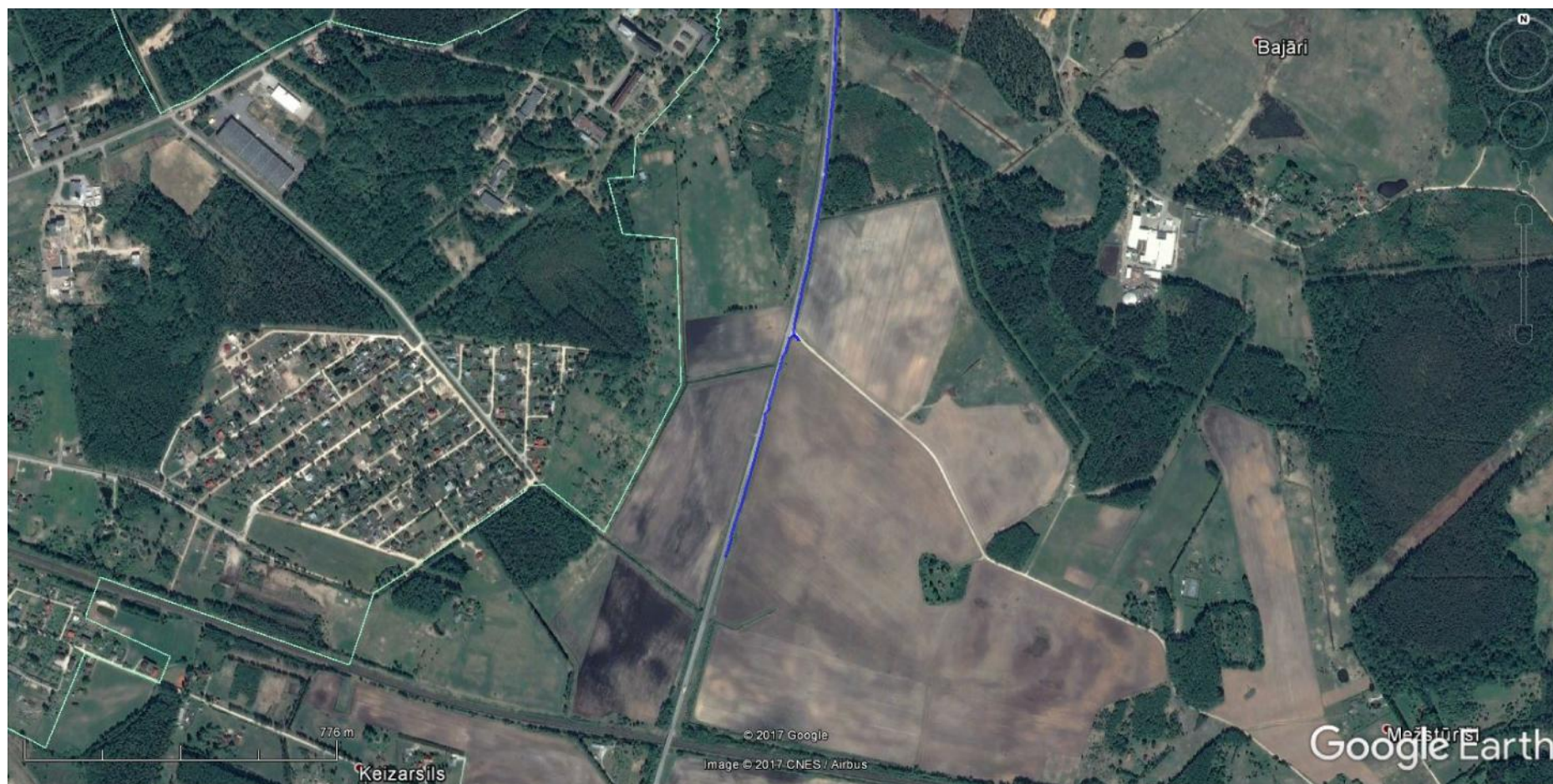
10. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

11. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

12. pielikums. Autoceļa A4 Baltezers – Saulkalne posma no krustojuma ar autoceļu A2 (0,3 km) līdz 19,0 km apsekošanas maršruts.

13. pielikums. Trases apsekošanas laikā novērotās putnu sugas.

01. Meža pīle (*Anas platyrhynchos*)
02. Ķīķis (*Pernis apivorus*)
03. Peļu klijāns (*Buteo buteo*)
04. Lauku balodis (*Columba palumbus*)
05. Svīre (*Apus apus*)
06. Brūnā čakste (*Lanius collurio*)
07. Pelēkā vārna (*Corvus cornix*)
08. Krauklis (*Corvus corax*)
09. Lauku cīrulis (*Alauda arvensis*)
10. Pelēkā zīlīte (*Poecile montanus*)
11. Cekulzīlīte (*Lophophanes cristatus*)
12. Lielā zīlīte (*Parus major*)
13. Zilzīlīte (*Cyanistes caeruleus*)
14. Vītītis (*Phylloscopus trochilus*)
15. Čuņčiņš (*Phylloscopus collybita*)
16. Svirlītis (*Phylloscopus sibilatrix*)
17. Iedzeltenais ķauķis (*Hippolais icterina*)
18. Ceru ķauķis (*Acrocephalus schoenobaenus*)
19. Melngalvas ķauķis (*Sylvia atricapilla*)
20. Dārza ķauķis (*Sylvia borin*)
21. Brūnspārnu ķauķis (*Sylvia communis*)
22. Gaišais ķauķis (*Sylvia curruca*)
23. Pelēkais mušķērājs (*Muscicapa striata*)
24. Melnais mušķērājs (*Ficedula hypoleuca*)
25. Sarkanrīklīte (*Erithacus rubecula*)
26. Lakstīgala (*Luscinia luscinia*)
27. Lukstu čakstīte (*Saxicola rubetra*)
28. Melnais meža strazds (*Turdus merula*)
29. Pelēkais strazds (*Turdus pilaris*)
30. Dziedātājstrazds (*Turdus philomelos*)
31. Sila strazds (*Turdus viscivorus*)
32. Mājas strazds (*Sturnus vulgaris*)
33. Dzeltenā cielava (*Motacilla flava flava*)

34. Baltā cielava (*Motacilla alba*)
35. Pļavu čipste (*Anthus pratensis*)
36. Koku čipste (*Anthus trivialis*)
37. Dzeltenā stērste (*Emberiza citrinella*)
38. Niedru stērste (*Emberiza schoeniclus*)
39. Žubīte (*Fringilla coelebs*)
40. Zaļžubīte (*Chloris chloris*)
41. Ķivulis (*Spinus spinus*)
42. Kaņepītis (*Carduelis cannabina*)
43. Lauku zvirbulis (*Passer montanus*)

14. pielikums. Bioloģiski vērtīga mitrā pļava (ar dzeltenu krāsojumu) un iespējamā alternatīvā nobrauktuve uz autoceļu P5 (ar sarkanu līniju).

